

Az NSZK közművelődési könyvtárosainak 1968. évi konferenciája

A Német Könyvtári Szövetség (Deutscher Buchereiverband) és a Német Közművelődési Könyvtárosok Szövetsége (Verein Deutscher Volksbibliothekare) május végén Duisburgban konferenciát tartott, amelyen a szövetségek vendégeként számos európai ország könyvtárosa (angol, belga, bolgár, dán, finn, magyar, norvég, osztrák, svájci, svéd) is résztvett. A konferencia két fő témája a *közművelődési könyvtár és a társadalom* és a *közművelődési könyvtárügy helyzete* volt. A témákhoz kapcsolódó előadások és hozzászólások (pl. *A közművelődési könyvtár és a kommunális művelődéspolitikai a modern nagyvárosokban*, *A közművelődési könyvtár feladata, tevékenysége, jövője*, *A tájékoztató szolgálat fejlődése* stb.) azt mutatják, hogy az NSZK közművelődési könyvtárügye igen tudatos erőfeszítést tesz afelé, hogy éppen a régi kisigényű, ún. „népkönyvtárakat” amerikai mintájú közművelődési könyvtárakká tegye. Ezt a törekvést a konferencia egyik előadója, *Hansjörg Süberkrüb* a könyvtárak fejlődéséről és jövőjéről szólva így jellemezte: A közművelődési könyvtárról (Öffentliche Bibliothek) szólni ma egyenlő a programadással. Az intézmények, amelyekről szólnunk, ma még többnyire a régi értelemben vett népkönyvtári jellegű intézmények (Stadt-bücherei, Volksbücherei névvel). Ezek a század elején még mint nyilvános könyvtárak (Öffentliche Bibliotheken) jöttek létre, időközben azonban nevet cseréltek. A névcsere nem volt pusztán németeskedés, hanem része a német könyvtárügy kettészakadásának, s egyértelmű lett az

általános tudományos feladatokat is vállaló egységes közművelődési könyvtár, az ún. Einheitsbibliothek háttérbe szorulásával. Most újra előtérbe kerültek a tájékoztató, a szakirodalmi ellátási feladatok. *August Seeling* a közművelődési könyvtár és a modern nagyváros művelődéspolitikájának viszonyáról szólva megállapította, hogy „a közművelődési könyvtár mint a társadalom jogszerű követelménye létezik, s nem fogható fel úgy, mint a városok (és falvak) ajándéka polgáraiknak. A közművelődési könyvtárakat ma a kommunális igazgatás alapvető intézményeként kell felfognunk, mert szolgálataik a *minden polgár számára szükséges segítséget* adják meg, s ezért kap hangsúlyt elsőbbsége bizonyos vonatkozásban *minden egyéb kulturális intézménnyel szemben*. Hibás dolog volna a kulturális intézményeket egymással szembeállítani; a nyomatékot a közművelődési könyvtárnak az adja, hogy egyéb művelődési intézményekhez képest viszonylag csekélyebb eszközökkel összehasonlíthatatlanul nagyobb hasznot hoz. A hálózati rendszer fejlesztését az ellátás és a tájékoztatás korszerű megszervezésében látják, amellyel az iskolaüggyel *azonos jelentőségű művelődéspolitikai tényezőként* kell számolni”.

A konferencia helyét nem véletlenül jelölték ki Duisburgban. A város nemrég nyílt központi városi könyvtára — bár áruházból építették át — az NSZK legmodernebb közművelődési könyvtárai közé sorolható. Un. „Einheitsbibliothek”, tehát könyvtári feladatait az általános tudományos könyvtári szintig látja el, emellett a műszaki szakirodalom tekintetében regionális feladatot is betölt. (A könyvtár ismertetésére külön cikkben térünk majd ki.) A konferencia alkalmából az ismert német könyvtárépítő, *Werner Mewissen* rendezésében az NSZK legújabb közművelődési könyvtárait mutatták be. Számunkra különösen az NSZK könyvtárellátójának, az Einkaufszentrale-nak könyvtári bútorkiállítása volt irigylésre méltó.

A konferenciái anyag, a központi könyvtárat bemutató kiadvány és a szépen illusztrált bútorkatalógusok a Könyvtártudományi és Módszertani Központ könyvtárában megtekinthetők.

Bor István ex librise

Sallai István